

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0223U002768

Державний реєстраційний номер: 0121U108737

Відкрита

Дата реєстрації: 05-03-2023

1. Етапи виконання

Номер етапу: 2

Назва етапу: Інвентаризація та моніторинг ґрунтів, відповідних типів оселищ і рослинності, вибраних груп біоти заплавних екосистем. Визначення потенційних «особливо цінних» ділянок та екосистем з метою їх збереження.

Початок етапу: 01-2022

Закінчення етапу: 12-2022

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Державний природознавчий музей Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 03534452

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: вул. Театральна, буд. 18, м. Львів, Львівська обл., 79008, Україна

Телефон: 380322356917

Телефон: 380322728917

Телефон: 380322742307

E-mail: office@smnh.org

WWW: <http://www.smnh.org>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00019270

Адреса: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Підпорядкованість: Президія Національної академії наук України

Телефон: 380442343243

E-mail: prez@nas.gov.ua

WWW: <http://nas.gov.ua>

Назва організації: Державний природознавчий музей Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 03534452

Адреса: вул. Театральна, буд. 18, м. Львів, Львівська обл., 79008, Україна

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Телефон: 380322356917

Телефон: 380322728917

Телефон: 380322742307

E-mail: office@smnh.org

WWW: <http://www.smnh.org>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541030

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 1213.331 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Екологічна оцінка стану заплавної екосистем в умовах глобальних змін природного середовища

Назва роботи (англ)

Ecological assessment of floodplain ecosystems in the context of global changes in the natural environment

Реферат (укр)

Проведена інвентаризація та моніторинг ґрунтів, відповідних типів оселищ і рослинності, вибраних груп біоти заплавної екосистем у межах модельних об'єктів і територій. Проведено визначення потенційних «особливо цінних» територій та екосистем з метою їх збереження на території Українських Карпат, Передкарпаття, Закарпатської рівнини, Опілля, Розточчя та Полісся. Визначення потенційних «особливо цінних» ділянок та екосистем з метою їх збереження. Встановлено, що в ґрунтовому покриві річкових заплав домінують алювіальні дернові, алювіальні лучно-буроземні та алювіальні болотні ґрунти. Встановлено, що для водно-болотних угідь стабільність системи зумовлюється акумуляцією цих продуктів, зокрема у слаборозкладеному вигляді, що також забезпечує відносну рівновагу детритного компонента. Проведено описи рідкісної рослинності оселищ холодних жорстководних джерел з травертиновими формаціями (7220 переліку Natura-2000), що належить до споріднених союзів Cratoneurion. Досліджено хімічний склад води трьох жорстководних джерел з травертиновими формаціями. Встановлено, що вода у всіх джерелах кальцієво-магнієво-гідрокарбонатна високої жорсткості, що є однією з основних передумов утворення покладів травертинів. Проведена у дію «Концепція управління водними об'єктами в умовах реорганізації діяльності у зоні відчуження, управління біосферного заповідника та зони спеціального використання» з метою відновлення водно-болотних угідь у Чорнобильській зоні відчуження. Узагальнено польові матеріали щодо поширення рідкісного виду птахів заплавної комплексів України баранця великого *Gallinago media* в регіоні Західного Полісся, в долині Прип'яті та її допливів. Досліджено вплив антропогенних факторів на успішність гніздування лелеки чорного *Ciconia nigra* в Західному Поліссі України, зокрема на гніздобудівну поведінку і тривалість функціонування гнізд лелеки. Виділено 10 основних причин падіння гнізд чорного

лелеки, що значною мірою пов'язано з лісгосподарською діяльністю.

Реферат (англ)

Inventory and monitoring of soils, relevant types of habitats and vegetation, and selected groups of the biota of floodplain ecosystems within model objects and territories were carried out. Identifying high nature-value domains and ecosystems for their preservation was carried out in the Ukrainian Carpathians, Precarpathia, Transcarpathian Plain, Opillia, Roztochchya and Polissia. It was established that the soil cover of river floodplains is dominated by alluvial turf, alluvial meadow-brown earth and alluvial swamp soils. It was found that the system's stability for wetlands is determined by accumulating these products, particularly in a slightly decomposed form, which also ensures the relative balance of the detrital component. Descriptions of the rare vegetation of the habitats of cold, stiff water springs with travertine formations (7220 of the Natura-2000 list) belonging to the Cratoneuriuon-related unions have been carried out. The chemical composition of the water of three brackish springs with travertine formations was studied. It was established that the water in all sources is calcium-magnesium-hydrocarbon of high hardness, which is one of the main prerequisites for forming travertine deposits. The "Concept for the management of water bodies in the conditions of reorganization of activities in the exclusion zone, management of the biosphere reserve and special use zone" was put into effect to restore wetlands in the Chornobyl exclusion zone. Summarised field materials on the distribution of a rare bird species of the floodplain complexes of Ukraine, *Gallinago media*, in the Western Polissia region, in the Pripyat Valley and its tributaries. The influence of anthropogenic factors on the nesting success of the black stork *Ciconia nigra* in the Western Polissia of Ukraine was studied. The ten main reasons for the collapse of black stork nests have been identified and described.

Індекс УДК: 574.5;572.1/.4

Коди тематичних рубрик НТІ: 34.35.51

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Етап 2022 року: Інвентаризація та моніторинг ґрунтів, відповідних типів оселищ і рослинності, вибраних груп біоти заплавних екосистем. Визначення потенційних «особливо цінних» ділянок та екосистем з метою їх збереження. року: Оцінка стану вивченості проблеми, обрання методології досліджень та відбір модельних об'єктів і територій. Ретроспективний аналіз глобальних змін природного середовища щодо модельних об'єктів і територій.

Назва продукції (англ): Stage 2022: Inventory and monitoring of soils, relevant types of habitats and vegetation, and selected groups of the biota of floodplain ecosystems. Identification of potential high-nature valuable areas and ecosystems for their preservation. Assessment of the state of the study of the problem, selection of research methodology and selection of model objects and territories. Retrospective analysis of global changes in the natural environment about model things and parts.

Очікувані результати: Методи, теорії, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Дослідження та розробки в галузі біологічних наук

Опис продукції (укр): Проведена інвентаризація та моніторинг ґрунтів, відповідних типів оселищ і рослинності, вибраних груп біоти заплавних екосистем у межах модельних об'єктів і територій. Проведено визначення потенційних «особливо цінних» територій та екосистем з метою їх збереження на території Українських Карпат, Передкарпаття, Закарпатської рівнини, Опілля, Розточчя та Полісся.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2022-12.2022

Виробник продукції: Державний природознавчий музей НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

НТП 2

Назва продукції (укр): 6.2. Монографії (або їх глави) Атлас гніздових птахів України. / [Кузьменко Т.М., Струс Ю.М., Бронсков О.І., Банік М.В., Шидловський І.В., Весельський М.Ф., Редінов К.О., Грищенко В.М., Гаврилюк М.Н., Гайдаш О.М., Журавчак Р.О., Кузьменко Ю.В., Матвеев М.Д., Полуда О.М., Скирпан М.В., Химин М.В., Яковлев М.В., Козицький І.В., Яремченко О.В.]: за заг. ред. Полуди А.М., упорядник Лук'янчук З.Є. – К.: Українське товариство охорони птахів. 2021. – 296 с. (обл.-вид.арк. 12,3), ISBN – 978-966-2022-81-0

Назва продукції (англ): 6.2. Monographs (or their chapters): Atlas of nesting birds of Ukraine. / [T.M. Kuzmenko, Yu.M. Strus, O.I. Bronskov, M.V. Banik, I.V. Shidlovskiy, M.F. Veselskyi, K.O. Redinov, V.M. Hryshchenko, Gavrilyuk M.N., Haydash O.M., Zhuravchak R.O., Kuzmenko Y.V., Matveev M.D., Poluda O.M., Skirpan M.V., Khymyn M.V., Yakovlev M. .V., Kozyskyi I.V., Yaremchenko O.V.]: in general ed. Poludy A.M., compiled by Lukyanchuk Z.E. – K.: Ukrainian Bird Protection Society. 2021. – 296 p. (regional publication sheet 12.3), ISBN – 978-966-2022-81-0

Очікувані результати: Методичні документи, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: охорона природи

Опис продукції (укр): Атлас містить інформацію про поширення та чисельний розподіл по території України 275 видів птахів, для яких підтверджено гніздування в Україні у 2013-2020 рр. Основні польові роботи проведено у період з 2013 до 2015, а окремі атласні квадрати дообстежено експедиційним методом у 2016-2018 рр. Поточне видання атласу гніздових птахів України містить інформацію про усі 100% (n=281) атласних квадратів, що у двічі більше ніж у попередньому видання атласу гніздових птахів Європи. Також, книга містить короткі видові нариси з інформацію про поширення птахів в Європі та їх гніздові біотопи в Україні. Видові нариси проілюстровано авторськими малюнками.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2022-12.2022

Виробник продукції: Державний природознавчий музей НАН України та інші установи НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

НТП 3

Назва продукції (укр): 6.4. рекомендації, методичні рекомендації, технологічні рекомендації, методики, технологічні інструкції. Călin Ardelean, Radu Vlad, Miroslav Demko, Andriy-Taras Bashta, Taras Yamelynets, Ádám Szabó, Tereza Thompson, Milan Janak, Bohdan Prots, Vasyl Pochyncherda // Harmonized management measures for ecological corridors,- Satu Mare.- 2022.- 17p.

Назва продукції (англ): 6.4. recommendations, methodological recommendations, technological recommendations, methods, technological instructions. Călin Ardelean, Radu Vlad, Miroslav Demko, Andriy-Taras Bashta, Taras Yamelynets, Ádám Szabó, Tereza Thompson, Milan Janak, Bohdan Prots, Vasyl Pochyncherda // Harmonized management measures for ecological corridors,- Satu Mare.-2022.- 17p.

Очікувані результати: Методи, теорії, Нормативні документи, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: охорона природи

Опис продукції (укр): Методичні рекомендації з метою розвитку та функціонування екологічних коридорів в Карпатському регіоні Європи.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Ідея, концепція, Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.202212.2022

Виробник продукції: Державний природознавчий музей НАН України та інші установи

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні, За кордоном

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

НТП 4

Назва продукції (укр): 6.8. Наукові, аналітичні доповіді та записки: Звіт щодо вирубок у межах пралісових ділянок та старовікових лісів на Свидівці (Закарпатська область)

Назва продукції (англ): 6.8. Scientific, analytical reports and notes: Report on felling within primaeval forest areas and ancient forests in Svydivets (Transcarpathian region)

Очікувані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: охорона природи

Опис продукції (укр): підготовка громадського звіту щодо вирубок у межах пралісових ділянок та старовікових лісів на Свидівці (Закарпатська область) має важливе значення щодо боротьби із корупційними проявами у лісовому господарстві та збереження пралісових ділянок.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.202212.2022

Виробник продукції: Державний природознавчий музей НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

НТП 5

Назва продукції (укр): 6.9. Експертні (науково-експертні) висновки: підготовка клопотання та обґрунтування щодо створення нових об'єктів ПЗФ - 10 «пралісових пам'яток природи» та 1 гідрологічного заказника на площі понад 500 гектарів на предмет відповідності критеріям пралісів, квазі-пралісів та природних лісів України та особливо цінних водно-болотних угідь.

Назва продукції (англ): 6.9. Expert (scientific and expert) conclusions: preparation of a request and justification for the creation of new PZF objects - 10 "primitive forest natural monuments" and one hydrological reserve on an area of more than 500 hectares for compliance with the criteria of primaeval forests, quasi-primitive forests and natural forests of Ukraine and precious wetlands.

Очікувані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: охорона природи

Опис продукції (укр): Збереження пралісів та водно-болотних угідь у Львівській області. Має глобально та регіонально критичне значення щодо збереження фрагментів пралісових ділянок та вбу в Україні, а також в аспекті боротьби із нелегальними рубками.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.202212.2022

Виробник продукції: Державний природознавчий музей НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

НТП 6

Назва продукції (укр): 6.9. Експертні (науково-експертні) висновки: Науково-експертна та консультативна підтримка ПЗ «Розточчя» (Міністерство культури) щодо створення екологічної стежки в межах старовікових букових лісів спадщини ЮНЕСКО та підготовка стендів на еколого-просвітницькій стежці

Назва продукції (англ): 6.9. Expert (scientific-expert) conclusions: Scientific expert and advisory support of the "Roztochchia" Nature Reserve (Ministry of Culture) regarding the creation of an ecological trail within the ancient beech forests of the UNESCO heritage and the preparation of stands on the ecological-educational trail

Очікувані результати: Методичні документи, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: охорона природи

Опис продукції (укр): підтримка збереження територій спадщини ЮНЕСКО, охорона старовікових лісів і пралісів та доступ громадськості до природної спадщини в умовах її збереження

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.202212.2022

Виробник продукції: Державний природознавчий музей НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

НТП 7

Назва продукції (укр): 6.10. Штами та лінії мікроорганізмів, культури клітин; дослідні та експериментальні зразки біологічного походження, колекції: Робота із музейними фондами та збереження колекцій ДПМ НАН України під час військового стану

Назва продукції (англ): 6.10. Strains and lines of microorganisms, cell cultures; research and experimental samples of biological origin, collections: Work with museum funds and preservation of collections of the State Museum of Natural History of of the National Academy of Sciences of Ukraine during martial law

Очікувані результати: Матеріали, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Дослідження та розробки в галузі біологічних наук

Опис продукції (укр): поповнено фонди і колекції хребетних тварин, несудинних рослин і ґрунтів та колекції збережено

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.202212.2022

Виробник продукції: Державний природознавчий музей НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

7. Бібліографічний опис

Атлас гніздових птахів України. / [Кузьменко Т.М., Струс Ю.М., Бронсков О.І., Банік М.В., Шидловський І.В., Весельський М.Ф., Редінов К.О., Грищенко В.М., Гаврилюк М.Н., Гайдаш О.М., Журавчак Р.О., Кузьменко Ю.В., Матвеев М.Д., Полуда О.М., Скирпан М.В., Химин М.В., Яковлев М.В., Козицький І.В., Яремченко О.В.]: за заг. ред. Полуди А.М., упорядник Лук'янчук З.Є. – К.: Українське товариство охорони птахів. 2021. – 296 с. (обл.-вид.арк. 12,3), ISBN – 978-966-2022-81-0

2. Гоблик К., Капрусь І., Орлов О., Рагуліна М. Трансформація угруповань колембул заплавних біотопів Закарпатської низовини під впливом осушувальної меліорації // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. – №86. – 2022. – С.73-82.

3. Чернобай Ю.М. Парадигми і реперні поняття інтразонального лісознавства // До 120-річчя професора О.Л. Бельгарда (1902 – 1992). Наук.зап. ДПН НАНУ, 2022, – с.28-391 стор.

4. Омельчук О.С., Орлов О.Л., Рагуліна М.Є. Оселищне різноманіття РЛП «Стільське горбогі'я» // Наук. зап. Держ. природозн. Музею. – 2022. Вип. 37. – С. 66-88.

5. Bokotey A.A., Dziubenko N.V., Strus Iu.M. What is wrong with the protection zone of a 1-km radius around Black Stork nests? // SIS Conservation. – 2021. – V.3. – P. 44-49.

6. Весельський М.Ф., Кузьменко Т.М., Кузьменко Ю.В., Панчук О.С., Струс Ю.М., Франчук М., Химин М., Шидловський І.В. Знахідки рідкісних видів тварин Прип'ятського Полісся // Поширення раритетних видів біоти України, том 1 / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 27, Т. 1. – Київ: Інститут зоології, UNCG, 2022. – С. 53-88.

7. Орлов О.Л., Рагуліна М.Є. Ґрунти основних типів оселищ Ржищівської МОТГ // Наукові праці Екологічної дослідницької станції «Глибокі Балики». Біорізноманіття Ржищівської міської об'єднаної територіальної громади. / під ред. А. Куземко, Ю. Куцоконь, О. Василюка. – Вип. 2. – Чернівці : Друк Арт, 2022. – С. 178-190с.

8. Рагуліна М.Є., Орлов О.Л. Травертинові формації на джерелі «Ревуха» (Ржищівська МОТГ) // Наукові праці Екологічної дослідницької станції «Глибокі Балики». Біорізноманіття Ржищівської міської об'єднаної територіальної громади. / під ред. А. Куземко, Ю. Куцоконь, О. Василюка. – Вип. 2. – Чернівці : Друк Арт, 2022. – С. 191-196с.

9. Călin Ardelean, Radu Vlad, Miroslav Demko, Andriy-Taras Bashta, Taras Yamelynets, Ádám Szabó, Tereza Thompson, Milan Janak, Bohdan Prots, Vasyl Pochynchereda // Harmonized management measures for ecological corridors,- Satu Mare.-2022.- 17p.

10. Kuzmenko T., Kuzo H., Dubovyk O., Strus Y. Common Bird Monitoring in Ukraine: first attempts, challenges, plans // Ornitologicka konference ČSO. Ptaci a svět v pohybu. Sbornik abstraktů – 23-25.09.2022, Mikulov, Czech Republic. – 2022. – P. 41-42.

11. Бокотей А. Колекція тварин Митрополита Йосифа Сліпого // Молитва до Митрополита. Сліпий. Спадкоємець. – Львів, 2022. – С. 40-43.

12. Бокотей А., Франчук М., Дзюбенко Н., Матейчик В. Причини втрати гнізд лелекою чорним *Ciconia nigra* у Західному Поліссі України // Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій. – Львів, 2022. – С. 17-20.

13. Марискевич О., Башта А.-Т., Геряк Ю., Данилюк К., Демчишин Н., Казибрід І., Рагуліна М., Шпаківська І. Комплексні екологічні дослідження гори Пікуй (національний природний парк Бойківщина) // М-ли всеукраїнської наук. конф. «Стан та біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій», присвяченої 115-й річниці від дня народження В.І.Здуна (Львів, 8-11 вересня 2022 р.). – Львів: Сполом, 2022. – С. 91-95.

14. Марискевич О.Г., Башта А.-Т.В., Геряк Ю.В., Данилюк К.В., Демчишин Н.Б., Казибрід І.А., Рагуліна М.Є., Яворський І.Є. Флористичне та фауністичне різноманіття НПП «Бойківщина». // Аспекти збереження природних екосистем в сучасних умовах природоохоронного менеджменту: М-ли міжнар. наук.-практ. конф. Присвяченої 20-й річниці НПП «Гуцульщина» (м. Косів, Івано-Франківська обл., 20 жовтня 2022 року). – Косів: ПП Павлюк М.Д., 2022. – С. 122-126.

15. Чернобай Ю. Заплавні екосистеми як модельні об'єкти соціо-природничих сукцесій // Стан і біорізноманіття екосистем Шацького НПП та інших природоохоронних територій. Матер.Всеукр. наук. конф., (Львів,8-11.09.2022). –Львів: СПОЛОМ, 2022. – С. 147-149.

16. Л.Г. Любінська, М.Д. Матвеев, І.П. Касяник, М.Є. Рагуліна та інш. Сатанівська дача – Всесвітня спадщина ЮНЕСКО / У житті переплелися часи і покоління... Наук.-поп. вид. – Хмельницький: ПП «Манускрипт», 2022. – С. 158-175.

17. Bezsmertna O., Hleb R., Orlov. O., Vasheniak I., Podpriatov O., Kvakovska I., Danylyk., Kamleitner K., Ragulina M., Babytskiy A., Rubanovska N., Lysenko T. (2022): The genus Woodsia R. Br. in Ukraine (Woodsiaceae). – Thaiszia. – J. Bot.32 (1): 029–054.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 73

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Бокотей Андрій Андрійович (д. б. н.)

Дзюбенко Наталія Вячеславівна (к. б. н.)

Орлов Олег Леонідович (к. б. н., н.с)

Проць Богдан Григорович (к. б. н., ст. наук .співр.)

Рагуліна Марина Євгенівна (к. б. н.)

Струс Юрій Михайлович (к. б. н.)

Чернобай Юрій Миколайович (д. б. н., професор)

Керівник організації:

Яницький Тарас Петрович (к. б. н., ст. наук .співр.)

Керівники роботи:

Проць Богдан Григорович (к. б. н., с.н.с.)

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкРІНТЕІ

Юрченко Т.А.